

Veiledning til presentasjon (til lærere)

Presentasjonen er tenkt som en innføring til terrorangrepene 22. juli 2011. Den er en nyttig forberedelse for elevene før et besøk i senteret, eller hvis man skal undervise om 22. juli 2011 i eget klasserom. Presentasjonen inneholder realhistoriske fakta, hendelsesforløp, reaksjoner og noe informasjon om terroristens tankegods. Se også [læringsressurser](#) for mer informasjon og utfyllende tekster om 22. juli 2011 og tilknyttet tematikk.

Denne veilederen er ment som en hjelp for læreren, med tips til blant annet hvordan man kan snakke om terroristens tankegods.

Før gjennomgang av presentasjonen kan det være fint å snakke litt med elevene om hva de har hørt om terrorangrepet 22. juli 2011.

- Del elevene inn i grupper der de snakker sammen om hva de vet og har hørt om 22. juli 2011
- Lag gjerne et tankekart eller skriv stikkord på tavla i plenum etter gruppesamtalene

Reaksjoner og informasjonsflyt

- Hva er terror?
- Hvem blir terrorister?
- Fordommer?
- Medias ansvar

Rettsak og straff

Hva betyr forvaring?

- Etter sonet straff (21 år) blir det ny rettsak der man vurderer om den innsatte er en fare for samfunnet eller ikke. Straffen kan forlenges med inntil fem år om gangen, og det blir ny rettsak ved hver vurdering. Det finnes ingen begrensning på hvor mange ganger straffen kan forlenges så lenge den innsatte vurderes som en fare for samfunnet.

Hva betyr det at Breivik ble vurdert som tilregnelig?

- Norsk lov krever at et menneske må være tilregnelig for å kunne straffes. En person vurderes som utilregnelig dersom personen er sterkt psykisk utviklingshemmet, psykotisk eller hadde en bevissthetsforstyrrelse da forbrytelsen ble begått.

- Rettsak
- Rettferdighet
- Lovgivning
- Rettstaten Norge

Konspirasjonsteorier

Spør først elevene hvilke konspirasjonsteorier de kjenner til. Det finnes mange som kan nevnes hvis elevene har få forslag, blant annet: 9/11 var en innsidejobb, Elvis lever, Månelandingen var iscenesatt og falsk, jorda er flat, duer er roboter som staten har satt ut for å overvåke oss, etc.

Få frem forskjellen mellom farlige og mindre farlige konspirasjonsteorier

- Mindre farlig: Jorda er flat
- Farlig: Konspirasjonsteorien om at jødene tar over verden
En konsekvens av denne konspirasjonsteorien: Holocaust

Hvordan er konspirasjonsteorier bygd opp?

- liten tro på forskning, forkaster forskningsresultater som ikke støtter teorien, bruker obskure bevis for sine teorier

Snakk om hva som kan være årsakene til at noen tror på konspirasjonsteorier

- Menneskets ønske om å forstå, søke forklaringer på vanskelig tematikk
- Enkle forklaringer på komplekse problemer
- Forskning vil sjelden kunne gi oss et fasitsvar
- Frykt og tilhørighet i en "trygg" gruppe, som har funnet "sannheten"

Ikke demoniser all konspirasjonstenkning:

Veldig mange synes det er spennende og interessant med konspirasjonsteorier. Og som nevnt ovenfor er ikke alle farlige. Det blir derfor viktig å få frem forskjellen på de som "bare" er interessante og morsomme, og de som potensielt kan være farlige. Forstår elevene også hvordan de ofte bygges opp og ser ut, så blir de bedre rustet til å møte konspirasjonsteorier på nettet. Blir man fortalt at konspirasjonsteorier er noe man skal holde seg unna, blir elevene heller mer nysgjerrig på konspirasjonsteorier enn de kanskje ellers ville blitt.

Jens Stoltenbergs tale

Her kan elevene også jobbe i grupper, og diskutere hva talen til Jens Stoltenberg betyr.

- Hvilket samfunn skal vi ha?
- Hva betyr mer demokrati?
- Hva tror elevene han mener med "aldri naivitet"?